

EXTERN KVALITETSGRANSKNING av specialiseringstjänstgöring

Falu lasarett

Klinik

Ögonsjukdomar

Specialitet

2023-03-07 – 2023-03-08

Datum

Falun

Ort

Inger Westborg och Media Wullink

Inspektörer

Styrkor

- God kollegial stämning.
- Hög ambitionsnivå för ST-utbildningen med engagerad studierektor och stöttande klinikledning.
- Administrativ tid avsatt.
- Allsidig och bred verksamhet med väl utarbetade utbildningsprogram för varje placering.
- Goda möjligheter att följa kroniska patienter.
- Fina lokaler med ändamålsenlig utrustning.
- Specialistkollegium en gång årligen för varje ST-läkare.

Svagheter

- Kliniken är underbemannad, vilket påverkar utbildningsmiljön.
- Handledningssamtal med huvudhandledare bör ske regelbundet även under sektionsplacering.
- Handledningssamtal dokumenteras bristfälligt av ST-läkare.
- Uppföljning av kompetensutveckling med t ex medsittning under sektionsplaceringarna har nyligen införts.
- Andelen injektionspass har varit i överkant.
- Strukturerad internutbildning för klinikers läkare kan förbättras.

Förbättringspotential

- Fler läkare behövs, stort upptagningsområde.
- Individuell utbildningsplan bör förbättras.
- ST-läkarnas dokumentation av handledarsamtal och uppnådd kompetens bör förbättras.
- Medsittning ska enligt rutin schemaläggas regelbundet även under sektionsplacering.
- ST-läkare bör mer aktivt utnyttja möjlighet för återkoppling inom utveckling av pedagogisk- ledarskaps-och handledarkompetens t ex, kandidat/AT undervisning.
- Handledarutbildningen bör uppdateras regelbundet.
- Kvalitetsprojekt ska redovisas gärna vid regionalt möte.
- Möjlighet att delta vid SÖF ST-dag bör erbjudas.
- Plan finns för minskat antal injektionspass för ST-läkare.
- Strukturera upp läkarmötena, med granskning av vetenskapliga artiklar, Journal Club.

STRUKTUR

A Verksamheten

Ögonverksamheten Dalarna är en länsklirik med verksamhet på 5 orter Borlänge, Ludvika, Mora, Falun och Avesta. I Avesta bedrivs endast fotoverksamhet. Huvudverksamheten är förlagd till Falun. Upptagningsområdet för länskliniken är 289 000 invånare. Kliniken leds av en verksamhetschef med medicinsk rådgivare och avdelningschefer för mottagning i Borlänge, Ludvika, Mora, Falun, operationsavdelning, sekreterargrupp, studierektor, ortoptistchef samt medicinskt ansvarig läkare för operation. På kliniken bedrivs en bred öppenvårdsverksamhet med mottagning och kirurgi och kliniken handlägger majoriteten av patienter förutom de som faller inom ramen för rikssjukvård, bakre segmentkirurgi samt kornealkirurgi. Det finns 1 vårdplats på ÖNH-avdelning . Kliniken har beredskap dygnet runt för patienter med akuta ögonåkommor. Sammanfattningsvis är verksamheten tillräckligt stor och allsidig för att tillsammans med väl planerad sidutbildning erbjuda adekvat bredd inom ögonspecialiteten. Det finns skriftliga riktlinjer från vårdgivaren om hur specialitetsutbildningen ska genomföras och utvärderas. Det finns en regionplan för jämställdhet och likaberättigande oavsett kön, etnicitet, religion eller annan trosuppfattning.

Föreskrift

Verksamheten har de förutsättningar som behövs för att genomföra specialiseringstjänstgöring av hög och jämn kvalitet.

Vilket, enligt SPUR-modellen, innebär att:

- Skriftliga riktlinjer från vårdgivaren om hur specialiseringstjänstgöringen ska genomföras finns.
- Skriftliga riktlinjer från vårdgivaren om hur specialiseringstjänstgöringen ska utvärderas finns.
- Tjänstgöringen är tillräckligt allsidig.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter följs.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter. Åtgärder krävs.

B Medarbetarstab och interna kompetenser

Samtliga handledare är specialister i oftalmologi. Alla handledare har genomgått handledarutbildning, majoriteten har utbildning äldre än 5 år. Studierektor, specialistkompetent i oftalmologi, finns som har genomgått handledarutbildning. Han har en skriftlig uppdragsbeskrivning och arbetstid avsatt för uppdraget. Det föreligger en hög ambitionsnivå avseende specialistutbildningen och ST-läkarna ges adekvat handledning och instruktion i det kliniska arbetet. Generella instruktioner för hur handledningen ska ske finns. Handledarträffar sker i samband med specialistläkarkollegium då även sektionshandledare närvarar.

Föreskrift

- Samtliga huvudansvariga ST-handledare har specialistkompetens i avsedd specialitet.
- Samtliga huvudansvariga ST-handledare har genomgått handledarutbildning.
- Tillgång till specialistkompetent studierektor med handledarutbildning finns.
- Tillräckligt många läkare med relevant specialitet och kompetens finns för att alla ST ska få adekvat handledning.
- Tillräckligt många läkare och andra medarbetare med relevant kompetens finns för att instruktioner ska kunna ges.

Allmänna råd

- Studierektorn har relevant specialistkompetens.

Kvalitetsindikator

- Generella skriftliga instruktioner för ST-handledning finns.
- Regelbundna handledarträffar för ST-handledarna finns.
- Skriftlig uppdragsbeskrivning för SR finns.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda men enstaka undantag kan förekomma.
- B. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Åtgärder krävs.

C Lokaler och utrustning

God teknisk utrustning finns och lokalerna är ändamålsenliga och väl tilltagna. Ombyggnation med nya lokaler för retina-verksamheten är genomförd. Alla ST-läkarna har tillgång till arbetsplats med dator. Det finns tillgång till bibliotekstjänst och elektroniska tidskrifter.

Föreskrift

Verksamheten har de förutsättningar som behövs för att genomföra specialiseringstjänstgöring av hög och jämn kvalitet.

Vilket, enligt SPUR-modellen, innebär att:

- A. Adekvat utrustning för diagnostik, utredning och behandling finns.

Kvalitetsindikator

- A. ST-läkarna har tillgång till funktionell arbetsplats.
- B. Tillgång till IT-baserade kliniska beslutsstöd, sökbar vetenskaplig databas, stöd från bibliotek eller FoU-enhet finns.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda men enstaka undantag kan förekomma.
- B. Socialstyrelsens föreskrifter följs.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter. Åtgärder krävs.

PROCESS

D Tjänstgöringens uppläggning

Enheten har ett introduktionsprogram som alla ST-läkare har genomgått. ST-läkarna har individuella utbildningsprogram som revideras vid behov. Checklistor och skriftliga utbildningsmål finns för varje delplacering. Samtliga ST-läkare erbjuds sidoutbildning inom de områden som saknas på kliniken. Jourverksamhet cirka 2 pass dagjour per vecka. Kvälls/nattberedskap 3-4 pass/månad. Andelen injektionspass har varit i överkant och plan finns för att minska antalet injektionspass. Studierektorn utgör en organisatorisk stödfunktion till verksamhetschefen och tar del av verksamhetschef och handledarens bedömning av ST-läkaren. Individuella utbildningsprogram och handledare finns för eventuella legitimerade läkare utan specialistkompetens som arbetar vid enheten en längre tid.

Föreskrift

Verksamheten har de förutsättningar som behövs för att genomföra specialiseringstjänstgöring av hög och jämn kvalitet.

Vilket, enligt SPUR-modellen, innebär att:

- Det finns skriftliga riktlinjer för hur målbeskrivningen ska uttolkas samt styrande dokument för tjänstgöringens upplägg.
- Jourtjänstgöring/beredskap uppfyller kraven i målbeskrivningen.

Föreskrift

- Alla ST-läkare har individuellt utbildningsprogram som utgår från kraven i målbeskrivningen.
- Det individuella utbildningsprogrammet följs regelbundet upp och revideras vid behov i samråd med SR, HL och ST-läkaren.

Allmänna råd

- SR bör utgöra en organisatorisk stödfunktion till verksamhetschef, handledare och ST-läkare.
- SR bör medverka till utarbetning av ST-läkarnas introduktionsprogram.
- SR bör ta del av verksamhetschefens och handledarens bedömning av ST-läkaren.

Kvalitetsindikator

- Alla ST-läkare får introduktion till tjänstgöringen.
- Tillgång till individuella utbildningsprogram och handledning för de leg läkare utan specialistkompetens som arbetar vid enheten med siktet inställt på ST finns.
- Alla ST-läkare har lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter att uppnå målen i mål-beskrivningen oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnicitet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda men enstaka undantag kan förekomma.
- B. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Åtgärder krävs.

E Handledning och uppföljning

Personlig handledare är utsedd för alla ST-läkare. Handledningen är schemalagd 2 timmar varannan vecka. Schemaläggs ej under sommarmånader. ST-läkaren har segmentshandledare under varje utbildningsperiod. Handledningen ska fortlöpande dokumenteras. ST-läkaren ansvarar för detta, men handledarsamtal, uppnådd kompetens, förvärvade kunskaper och färdigheter i enlighet med målbeskrivningen dokumenteras bristfälligt av ST-läkarna. Ögonläkarföreningens checklista används för dokumentation under segmentsplaceringarna. Bedömning och återkoppling sker efter avslutad segmentsplacering och vid behov justeras utbildningsplanen. Varje år går kollegiet igenom samtliga ST-läkare. Detta sker med skriftliga utvärderingar. Samtidigt fyller ST-läkaren i ett egenskattningsprotokoll. Dessa dokument används av ST-läkaren och handledaren som stöd för vidare utveckling.

Föreskrift

- Handledningen utgår från det individuella utbildningsprogrammet.
- Det finns en utsedd huvudansvarig handledare för varje ST.
- ST-läkaren har tillgång till handledare under varje utbildningsperiod.
- Fortlöpande bedömning av ST-läkarens kompetensutveckling utifrån målbeskrivningen och utbildningsprogrammet görs under hela ST.
- Kontinuerlig bedömning utförs av verksamhetschef (motsvarande) och huvudsaklig handledare.
- Verksamhetschef (motsvarande) ansvarar för att den kontinuerliga bedömningen dokumenteras.

Allmänna råd

- ST-läkaren bör, utöver handledning, få fortlöpande instruktioner.
- Handledningen är inplanerad i ordinarie tjänstgöringsschema.
- Den huvudansvariga handledaren tjänstgör där ST-läkaren huvudsakligen genomför sin specialiseringstjänstgöring.
- Handledarutbildningen bör omfatta handledning, pedagogik, metoder för bedömning, kommunikation och etik.
- Den fortlöpande bedömningen görs med på förhand kända och överenskomna metoder.
- Påvisade brister i ST-läkarens kompetens leder till en åtgärdsplan.
- Verksamhetschefen eller motsvarande håller regelbundna utvecklingssamtal med ST-läkarna.

Kvalitetsindikator

- ST-läkarnas sidoutbildning följs upp.
- Varje enhet har en plan för hur ST-läkare som riskerar hamna i svårighet för att uppnå enskilda delmål, sin professionella utveckling generellt eller av personliga skäl, ska kunna hjälpas.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda men enstaka undantag kan förekomma.
- B. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Åtgärder krävs.

F Teoretisk utbildning

Teoretiska kurser och utbildningar planeras in i ST-tjänstgöringen och ST-läkaren får gå alla förekommande ST-kurser inom specialiteten. ST-läkarna erbjuds även andra externa utbildningar till exempel sjukvårdsregionala ST-dagar inom specialiteten (i mån av möjlighet utifrån bemanning). Vid ett tillfälle under ST-tiden erbjuds ST-läkare att delta i SÖF årsmöte/konferens. Regiongemensamma kurser finns inom delmål som är specialitetsövergripande, bland annat ledarskap, vetenskaplig syn och förhållningssätt, handledarutbildning, försäkringsmedicin, palliativ medicin och juridik för läkare. Internutbildning/självstudier för ST-läkare finns schemalagd 4 timmar per månad. Vid läkarmöte varje vecka finns tid avsatt för diskussion av patientfall och ev tid för föreläsning. ST-läkarna får 2 veckors betald studietid inför svenska eller europeiska ST-tentamen.

Föreskrift

Verksamheten har de förutsättningar som behövs för att genomföra specialiseringstjänstgöring av hög och jämn kvalitet.

Vilket, enligt SPUR-modellen, innebär att:

- Teoretiska utbildningsmoment och kurser planeras in i enlighet med målbeskrivningen.
- ST-läkarna genomgår den teoretiska utbildning som definieras i det individuella utbildningsprogrammet.

Föreskrift

- SR samordnar ST-läkarnas interna och externa utbildning.

Allmänna råd

- Intern utbildning planeras in i det individuella utbildningsprogrammet.
- Extern utbildning planeras in i det individuella utbildningsprogrammet.
- Tid för regelbundna självstudier planeras in i det individuella utbildningsprogrammet.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Åtgärder krävs.

G Medicinsk vetenskap och kvalitetsarbete

Utbildning erbjuds för att erhålla ett medicinskt och vetenskapligt förhållningssätt genom regiongemensam kurs. För ST-läkare finns möjlighet att genomföra ett individuellt skriftligt vetenskapligt arbete och får avsatt upp till 10 veckors arbetstid. Kompetensbedömning och återkoppling till ST-läkaren sker efter specialistkollegium. Kvalitetsarbete genomförs enligt målbeskrivning, kompetensbedömning och redovisning kan ske vid länsmöten och läkarmöten. Det finns ingen disputerad handledare på kliniken. Möten där vetenskaplig litteratur kritiskt granskas genomförs för ST-läkare. Möjlighet till forskning finns via (CKF) Centrum för Klinisk forskning. Tre självständiga forskningsarbeten har redovisats under de senaste två åren.

Föreskrift

- Utbildning erbjuds för att uppnå ett medicinskt vetenskapligt syn- och förhållningssätt.
- Goda förutsättningar finns för genomförande av ett skriftligt individuellt arbete enligt vetenskapliga principer.
- ST-läkarnas kompetens i medicinsk vetenskap bedöms fortlöpande och återkoppling sker.
- ST-läkarna ges möjlighet att utveckla kunskap om och kompetens i kvalitets- och patientsäkerhetsarbete.
- Goda förutsättningar finns för att genomföra, dokumentera och redovisa ett kvalitetsarbete.
- ST-läkarens kompetens i kvalitetsutveckling bedöms fortlöpande och återkoppling sker.

Kvalitetsindikator

- ST-läkares genomförda individuella arbeten publiceras eller presenteras vid vetenskapliga möten.
- Tillgång till ett välfungerande doktorandprogram finns.
- Enheten har regelbundna möten där medarbetare diskuterar och kritiskt granskar vetenskaplig litteratur.
- Minst ett, på enheten utfört, självständigt forskningsprojekt har publicerats i vetenskaplig tidskrift eller presenterats vid vetenskapligt möte de senaste två åren.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda, men enstaka undantag kan förekomma.
- B. Socialstyrelsens föreskrifter följs.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter. Åtgärder krävs.

H Ledarskapskompetens och kommunikativ kompetens

Ledarskapskurs inklusive kommunikativ kompetens finns inom regionen som alla ST-läkare ska genomgå. Medsittning används första året med huvudhandledare och planering för ett tillfälle vid varje placering med ansvarig handledare på placering. Strukturerad bedömning och återkoppling inom ledarskap, kommunikation och pedagogik kan förbättras. ST-läkaren har möjlighet att handleda studenter, AT-läkare och randande ST-läkare från primärvården.

Föreskrift

- ST-läkaren ges förutsättningar att utveckla ledarskapskompetens i enlighet med målbeskrivningen.
- ST-läkaren ges kontinuerlig handledning i ledarskapskompetens.
- ST-läkarens kompetens i ledarskap bedöms fortlöpande och med återkoppling.
- ST-läkaren ges förutsättningar att utveckla den kommunikativa kompetensen såväl muntligt som skriftligt i enlighet med målbeskrivningen.
- ST-läkaren ges kontinuerlig handledning i kommunikativ kompetens.
- ST-läkarens kommunikativa kompetens bedöms och återkoppling sker.

Allmänna råd

- ST-läkaren bereds möjlighet att undervisa under handledning.
- ST-läkaren bereds möjlighet att själv handleda under handledning.
- ST-läkaren bereds möjlighet att delta i inom- eller mellanprofessionell reflektion i grupp.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Åtgärder krävs.